

RAW Congres

30 september 2025 | WICC Wageningen

**Expliciteren, Proeven,
Omnummering catalogus
bepalingen, Plannen en
werkplannen**

Even voorstellen

- Jeroen van Haasteren, kenniswerker team RAW-Beheer

- Erik Bolck, kenniswerker team RAW-Toepassing

Overkoepelende onderwerpen

- Expliciteren > Erik
- Proeven > Jeroen
- Omnummering catalogus bepalingen > Erik
- Plannen en werkplannen > Jeroen

Expliciteren

Wat doen we bij expliciteren?

Bepalingen worden herschreven:

- meer eigentijdse taal met eenzelfde structuur, dus geen oubollige taalgebruik
- eenduidige structuur bepalingen
- Eisen op de juiste plek in de Standaard en één eis per bepaling
- beter leesbare bepalingen

Zonder:

- (te) lange zinnen
- wollige teksten

Waarom expliciteren?

- Het wegnemen van interpretatieverschillen door het opschonen en eenduidig (= 'expliciet') formuleren van alle bepalingen volgens daarvoor opgestelde richtlijnen
- Toekomstbestendig maken voor digitalisering
- Voorbereiden op objectgericht dataficeren van contractdata

Resultaten expliciteren

- Het expliciteren heeft geen gevolgen voor de inhoud van de bepalingen
- Verantwoordelijkheden, verplichtingen en risico's blijven dus ongewijzigd
- Door gebruik van één eis per lid is er buiten eenvoudiger te valideren
- Kortom: expliciteren maakt de RAW-systematiek gebruiksvriendelijker

Waar staan we nu?

Eerste stappen zijn gezet, een deel van de Standaard RAW Bepalingen is geëxpliciteerd.

In de Standaard RAW Bepalingen 2025 zijn onder andere de volgende hoofdstukken geëxpliciteerd:

- Verontreinigde grond en verontreinigd water
- Baggerwerken
- Grondwerken
- Tijdelijke verkeersmaatregelen
- Meubilair

Alle andere hoofdstukken volgen.

Proeven

Proeven

- Achtergrond:
 - Bijlage I van de Standaard bevat 10-tallen proefbeschrijvingen
 - Proefbeschrijvingen worden gebruikt om de functionaliteit en kwaliteit van allerlei onderdelen van werken aan te tonen
 - Belangrijke doelgroep: laboratoria

Proeven

- Aanleiding
 - Werkgroep Proeven
 - Constatering dat proefbeschrijvingen verschil van opzet kent
 - Zijn er nieuwe aspecten die structureel onderdeel zouden moeten zijn van een proefbeschrijving? Monstername? Proefstukvoorbereiding? Rapportage?
 - Zijn er nieuwe normen die (onderdelen van) proeven kunnen vervangen?
- Doel:
 - Actualisatie
 - Vergroting van kwaliteit en daarmee gebruiksvriendelijkheid

Proeven

- Aanpak:
 - Nieuwe lay-out proefbeschrijvingen op basis van de structuur NEN-normen
 - Met gebruik van zoveel mogelijk (NEN-)normen
 - Zonder inhoudelijke wijziging van de proefbeschrijvingen met gevolgen voor opdrachtgever of aannemer

Proeven

- Resultaat:
 - Een aantal proefbeschrijvingen zijn komen te vervallen
 - Resterende proefbeschrijvingen zijn uniformer, gebruiksvriendelijker en voldoen aan moderne eisen

Omnummering catalogus bepalingen

Hernummering catalogus bepalingen

22 Grondwerken

22 3 Natuurtechnisch grondwerk

22 34 Risicoverdeling en garanties

22 34 01 Algemeen

- 01 Het is de aannemer, in afwijking van de Standaard, artikel 22.34.01, lid 01, toegestaan om werkzaamheden aan materieel uit te voeren in het gebied waar natuurtechnisch grondwerk wordt uitgevoerd, onder de volgende voorwaarden
- 02 Het is de aannemer, in afwijking van de Standaard, artikel 22.34.01, lid 02, toegestaan om materieel met brandstof te vullen in het gebied waar natuurtechnisch grondwerk wordt uitgevoerd, onder de volgende voorwaarden

22 34 50 Kortingen

- 01 Als de aannemer, of zijn personeel, of zijn onderaannemers de blijvende grondslag roeren in het gebied dat met natuurtechnisch grondwerk is bewerkt, wordt per geval een korting van euro toegepast.
- 02 Als de aannemer, of zijn personeel, of zijn onderaannemers in het gebied dat met natuurtechnisch grondwerk is ontwikkeld, onderhoud plegen aan materieel, wordt per geval een korting van euro toegepast.
- 03 Als de aannemer, zijn personeel of zijn onderaannemers in het gebied dat met natuurtechnisch grondwerk is ontwikkeld, materieel met brandstof vult, wordt per geval een korting van euro toegepast.
- 04 Als de aannemer, of zijn personeel, of zijn onderaannemers terreindelen betreden waarvan in het bestek is aangegeven dat die bij de uitvoering van het natuurtechnisch grondwerk volledig moeten worden ontzien, wordt per geval een korting van euro toegepast.
- 05 Een opgelegde korting is verbeurd zonder dat een ingebrekestelling nodig is.

Plannen en werkplannen

Plannen en werkplannen

- Achtergrond:
 - Op veel plekken binnen RAW (en UAV) wordt gesproken over plannen:
 - Plan
 - Plan van aanpak
 - Werkplan
 - Gedetailleerd werkplan
 - Etc.
 - Sommige zijn op te stellen door opdrachtgever, meeste door aannemer
 - Vaak bedoeld om inzage te geven in werkwijze

Plannen en werkplannen

- Aanleiding:
 - De RAW-gebruiker heeft CROW aangegeven dat zij bij inschrijving meer duidelijkheid wil over de plannen die gevraagd worden
- Aanpak:
 - Overzicht creëren van de verschillende typen plannen in RAW
 - Meer inzicht geven in hoe om te gaan met die plannen bij inschrijving en uitvoering

Plannen en werkplannen

• Resultaat:

- Een geactualiseerde RAW:
 - Nieuwe, unieke namen
 - 2 typen: ‘werkplan’ en ‘overig plan’
 - Uniformering van indieningstermijnen:
 - Ofwel binnen 15 werkdagen na opdrachtverlening (overeenkomstig UAV);
 - Ofwel uiterlijk 10 werkdagen voor aanvang van desbetreffende werkzaamheden (in afwijking van UAV).
- Een RAWeetje
 - lijst met (werk)plannen en bijbehorende unieke naamgeving
 - toelichting op het gebruik van (werk)plannen tijdens aanbesteding en uitvoering (o.a. richtlijn voor kostenplaats)

naam plan	type plan (werkplan / overig plan)	moment van indiening
Kwaliteitsplan	overig plan	Binnen 15 werkdagen na opdrachtverlening
Werkplan vrijkomende materialen	werkplan	Binnen 15 werkdagen na opdrachtverlening
V&O-plan uitvoeringsfase	overig plan	Binnen 15 werkdagen na opdrachtverlening
Stuurgang werkprotocol	overig plan	Binnen 15 werkdagen na opdrachtverlening
Plan social return	overig plan	Binnen 15 werkdagen na opdrachtverlening
Communicatieplan	overig plan	Binnen 15 werkdagen na opdrachtverlening
Werkplan sloop	werkplan	Uiterlijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Projectplan onoplosbare sorteringen	werkplan	Uiterlijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan wateraanleg	werkplan	Uiterlijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Bemalingplan	werkplan	Binnen 15 werkdagen na opdrachtverlening
Werkplan gestelst	werkplan	Uiterlijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan rooster	werkplan	Uiterlijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan EPS	werkplan	Uiterlijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan horizontale boringen	werkplan	Uiterlijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan asbestaanbestedingen	werkplan	Uiterlijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan rooienactiviteit	werkplan	Uiterlijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan asbestaanbestedingen	werkplan	Uiterlijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan betonrem-gedebatteerd	werkplan	Uiterlijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan aanlegvoorzieningen	werkplan	Binnen 15 werkdagen na opdrachtverlening
Werkplan funderingen	werkplan	Uiterlijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan funderingsplan	werkplan	Uiterlijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan dijkelementen	werkplan	Uiterlijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan samenwerkingsverbanden	werkplan	Uiterlijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan functiegemeenten op basis van grond	werkplan	Uiterlijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan funderingen	overig plan	Binnen 15 werkdagen na opdrachtverlening
Werkplan gevel	overig plan	Binnen 15 werkdagen na opdrachtverlening
Werkplan informatie	overig plan	Binnen 15 werkdagen na opdrachtverlening
Werkplan betonconstructies	werkplan	Uiterlijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan spantakken	werkplan	Uiterlijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan betonconstructies	werkplan	Uiterlijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan ondergrond	werkplan	Uiterlijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan inspectie en onderzoek betonconstructies	werkplan	Uiterlijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan koelstelsel	overig plan	Binnen 15 werkdagen na opdrachtverlening
Werkplan	overig plan	Binnen 15 werkdagen na opdrachtverlening
Werkplan ecologisch beheer	werkplan	Binnen 15 werkdagen na opdrachtverlening
Werkplan ecologisch beheer	overig plan	Binnen 15 werkdagen na opdrachtverlening
Werkplan gestelst waterbouw	werkplan	Uiterlijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan structuur	werkplan	Uiterlijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan betonconstructies	werkplan	Uiterlijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan matten van open steenwerk	werkplan	Uiterlijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan coloidal beton	werkplan	Uiterlijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan staalconstructie	werkplan	Binnen 15 werkdagen na opdrachtverlening
Werkplan	overig plan	Binnen 15 werkdagen na opdrachtverlening
Werkplan schuimbeton	werkplan	Uiterlijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan schaal beton	werkplan	Uiterlijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan asfaltverharding	werkplan	Uiterlijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan	overig plan	Binnen 15 werkdagen na opdrachtverlening
Werkplan betonverhardingen	werkplan	Uiterlijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan elementenverhardingen	werkplan	Uiterlijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan elementenverhardingen van natuursteen	werkplan	Binnen 15 werkdagen na opdrachtverlening

Plannen en werkplannen

- Resultaat:
 - Een tool (spreadsheet), beschikbaar gesteld op RAW.nl, welke de bestekschrijver in staat stelt om uit een totaalijst van (werk)plannen aan te geven welke voor een werk gevraagd worden van een aannemer.

Bijlage (werk)plannen	
Behorend bij bestek:	
Projectnaam:	
Datum aanbesteding:	
Opdrachtgever:	
Naam (werk)plan	moment van indienen
gevraagd in bestek? (nvt / ja / nee)	
Kwaliteitsplan	Binnen 15 werkdagen na opdrachtverlening
Werkplan vrijkomende materialen	Binnen 15 werkdagen na opdrachtverlening
V&G-plan uitvoeringsfase	Binnen 15 werkdagen na opdrachtverlening
Ecologisch werkprotocol	Binnen 15 werkdagen na opdrachtverlening
Plan social return	Binnen 15 werkdagen na opdrachtverlening
Structuurplan	Binnen 15 werkdagen na opdrachtverlening
Werkplan slopen	Uitelijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Projectplan opruimbare oorlogsgresten	Uitelijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan wateraanleg	Uitelijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Bemalingplan	Binnen 15 werkdagen na opdrachtverlening
Werkplan gedetail	Uitelijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan rooier	Uitelijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan EPS	Uitelijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan horizontale boringen	Uitelijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan asbestcertificeringen	Uitelijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan rooienovatie	Uitelijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan asbestcertificeringen	Uitelijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan betonnen geleidebanen	Uitelijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan aardingvoorzieningen	Binnen 15 werkdagen na opdrachtverlening
Werkplan funderingen	Uitelijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan funderingsopspinnen	Uitelijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan dewateren	Uitelijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan cementbetonwanden	Uitelijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan funderingselementen op basis van grout	Uitelijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Meetplan trillingen	Uitelijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Meetplan geluid	Uitelijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Meetplan deformatie	Uitelijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan betonconstructies	Uitelijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan opkalfen	Uitelijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan betonrelementen	Uitelijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan ondersteelbeton	Uitelijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan inspectie en onderzoek betonconstructies	Uitelijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Meetplan koelsysteem	Uitelijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Inzamelen	Uitelijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan ecologisch beheer	Binnen 15 werkdagen na opdrachtverlening
Werkplan gedetail waterbouw	Uitelijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan structuraal	Uitelijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan betonblokkemuren	Uitelijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan matten van open steensfaat	Uitelijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan coloidal beton	Uitelijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan staalconservering	Binnen 15 werkdagen na opdrachtverlening
Verkeepsplan	Binnen 15 werkdagen na opdrachtverlening
Werkplan schuimbeton	Uitelijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan schuimbeton	Uitelijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan asfaltverpaving	Uitelijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan betonverhardingen	Uitelijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan elementverhardingen	Uitelijk 10 werkdagen voor aanvang desbetreffende werkzaamheden
Werkplan elementverhardingen van natuursteen	Binnen 15 werkdagen na opdrachtverlening

Overige plannen, niet genoemd in RAW

RAW
CROW

Bedankt!

